

JEŽ

BROJ 455

BEOGRAD, 20 MART 1948

IZLAZI SVAKE SUBOTE

PRIMJERAK 3 DINARA

— Dao sam dvadeset mo'bi i priloga i nikako da mi se riješi stanbeno pitanje!
 — A ja sam za rješenje stanbenog pitanja priložio ovog mjeseca četrdeset radnih časova.

POSILIJE LONDONSKOG
SASTANKA

Konferencija uspjela - učesnici se nisu sporazumjeli

Trojna konferencija u Londonu bila je tajna, jer u takvim poslovima svjedoci su nepoželjni. Ipak nije ostalo sve tajna. Znalci se, recimo, da je konferencija sazvana da bi se Francuska nagovorila da svoju okupacionu zonu pripoji Bizoniji i da će Bido tražiti da umiješa prste u Rur. Ako tamo već teče med, onda će nešto ostati na prstima.

Kako je tekla ova konferencija, ne zna se. Jedino što je poznato, to je — rezultat sastanka. Čim su razgovori završeni, izdat je komuniké u kome se veli da je konferencija — uspjela. Postignuti su sporazumi po svim pitanjima, izuzev što je Francuska odbila da svoju zonu pripoji angloameričkoj i što Angloamerikanci nisu dali Francuskoj da se miješa u njihovu upravu u Ruru.

Samo citati

MOĆ DOLARA

U Renou, Bil Krozon upitao je na ulici policajca kolika je kazna kad neko nekome opali šamar.

— Pedeset dolara, odgovorio je policajac.

Krozon je zavirio u svoj novčanik, izvadio pedeset dolara i tresnuo šamar svojoj ženi.

(„Newsweek“, Njujork)

KOMUNISTI PROTIV PORODICE

U jednoj reportaži posvećenoj situaciji u oslobođenim oblastima Kine, „Tajms“ piše: „Komunističke vođe se miješaju u najintimnije odnose porodičnog života. Svadbeni običaji su napušteni: žena ima pravo da se uda za koga ona hoće.“

(„Action“, Pariz)

MUŠKA MODA

U Men' elonu Odbor za mušku modu preporučio je da se u proljeće nose gaće od zutog platna, jer žuto platno pravi muškarce manje uzbudljivim i manje nervoznim.

(„Time“, Njujork)

PRIMIJENJENA RELIGIJA U ITALIJI

— Kad će jedanput da se svrše ti izbori, pa da nas ostave na miru!

Skupa šarena laža

Kad mama hoće da zavara djetecu, onda im obično kaže (ali mama koja ima slabe pedagoške metode): „Budite dobri, pa ću vam kupiti...“ I obeća im zlatna brda.

Gazda-Triša, vlasnik radionice za opravku harmonika u Kragujevcu, rekao je dvojici svojih učenika „Budite dobri, pa će vam gazda-Triša dati po jednu harmoniku.“ Dječaci svake noći sanjali harmoniku, a danju zapinjali na poslu. Umjesto nagrade i harmonika, gazda im je dijelio čuške, naročito kad je pri piću.

Učenicima dodijalo, pa se požalili — gazda izvukao novčanu kaznu, ali im opet podijelio propisne batine. I opet morao da doplaćuje. A da bi se koliko-toliko izvukao, nagovorio učenike da odu u Otsjek rada i izjave kako su za sve te zavrzlake sami krivi. Ne kažu li tako, na polaganje ispita neće ih, majci,

pustiti! I učenici otišli tamo i ispričali ama baš sve.

„Izbegobrazili se današnji šegrti, pa to ti je!“ vajka se gazda-Triša, žaleći za dobrim starijim vremenima, kad je on bio bog bogova.

Još nije kasno

Na veliko iznenađenje nekolicini slušalaca trgovačkog kursa u Vranju, koji su određeni na praktičan rad, poslovođa gvozdare „Razvitak“ utrapio im četke u ruke i naredio im da oribaju patos, dok ih je poslovođa Radničko službeničke zadruga učtivo zamolio da slože drva i operu prozore. Sa interesovanjem se očekuje da li će ove poslovođe stare škole biti upućeni na dopunski ispit iz novih predmeta svoje branše.

SAVREMENA POREĐENJA

PROKIŠNJAVA kao žitni magacin u selu Vilovu, koji je gradilo Gradsko građevinsko preduzeće u Novom Sadu, pa mora preko krova da se prebaci cirkade, da bi se žito spaslo od kvajšenja.

ŠISA kao Vlada Stojković iz Bujanovca, koji je za jedno preduzeće šišao ovce, a zatim prodavao ošišane ovce, dok je vunu plasirao na crnoj berzi.

ZAMANDALJEN kao Narodna biblioteka u Visokom, koja se otvara s mijene na uštap.

STIJEŠNJENI kao sudije Sreskog suda u Mladenovcu, koji moraju da sude u hodnicima.

PREĆERAO kao SNO u Grhovu, koji je tražio deset puta više potrošačkih karata nego što je potrebno.

Rešo tipa „prasence“

Najnoviji izum tehnike pretstavlja genijalni model malog rešoa, koji se otprije izvjesnog vremena prodaje u Beogradu, a valjda i u drugim gradovima. To je model „Prasence“, jednostavan i praktičan.

Rešo je kao i svaki rešo, a novina je u šnuru. Tačnije rečeno, to i nije više šnur, nego repić — kao u praščića, pa je tako i dobio svoje simpatično ime. „Prasence“ ne može da se prikači za struju na uobičajeni način, nego mora da se popne na policu ili bar na sto — kad se primakne uza sami zid. Ko je ipak naučio da rešo drži na visini stolice treba da pozove majstore da raskopaju zidove i spuste bušone.

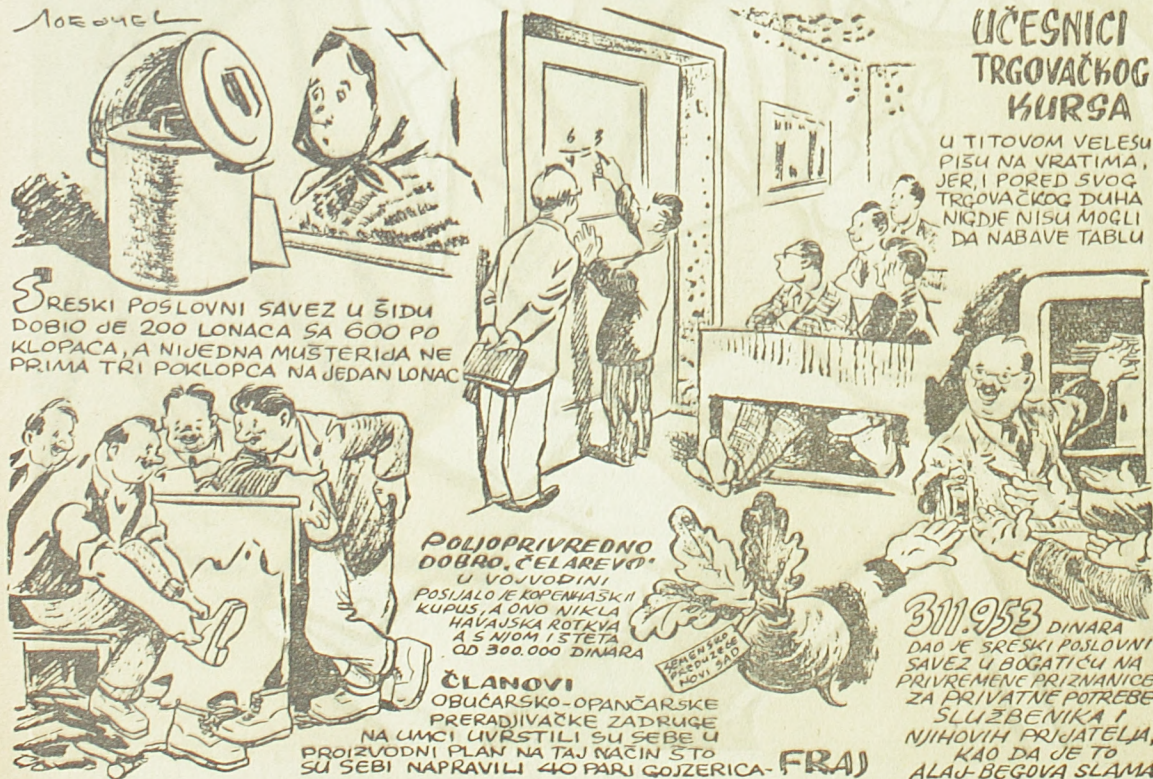
Prednost „Prasenceta“ nije samo u tome što kroz kratki repić struja mnogo brže dolazi pod dno lončića, nego i u jedinstvenom načinu štednje električarskog materijala. Ako se na svakom rešou uštedi 60 santimetara gajtana, na 100.000 rešoa ušteda već iznosi 60.000 metara.

U projektu je novi tip rešoa — bez gajtana i repića, koji će stajati na polici kao cvijeće i direktno se uvlačiti u zid. Razmjere uštede ne mogu se zasada ni sagledati.

AUTOMOBILSKI PLASTOVI

Šumska manipulacija u Konjicu utvrdila je da su automobili mnogo otporniji prema kiši, snijegu i vlazi od — sijena. Utvrdivši tu veoma važnu činjenicu, Šumska manipulacija podigla je garažu i tu smjestila sijeno, a otporne automobile ostavila u dvorištu.

VJEROVALI ILI NE... "JEŽ"

SRESKI POSLOVNI SAVEZ U ŠIDU DOBIO JE 200 LONACA SA 600 PO KLOPACA, A NIJEDNA MUŠTERIJA NE PRIMA TRI POKLOPCA NA JEDAN LONAC

POLJOPRIVREDNO DOBRO „ČELAREVO“ U VOJVODINI POSIJALO JE KOPENHAŠKI KUPUS, A ONO NIKLA HAVAJSKA ROTKVA A S NJIM I ŠTETA OD 300.000 DINARA

ČLANOVI OBUČARSKO-OPANČARSKE PRERADIVAČKE ZADRUGE NA UMCI UVRSTILI SU SEBE U PROIZVODNI PLAN NA TAJ NAČIN ŠTO SU SEBI NAPRAVILI 40 PARI GOJZERICA-FRAJ

UČESNICI TRGOVAČKOG KURSA

U TITOVOM VELESU PISU NA VRATIMA, JER, I PORED SVOG TRGOVAČKOG DUHA NIGDJE NISU MOGLI DA NABAVE TABLU

311.953 DINARA DAO JE SRESKI POSLOVNI SAVEZ U BOGATIČU NA PRIVREMENE PRIZNANICE ZA PRIVATNE POTREBE SLUŽBENIKA I NJIHOVIH PRIJATELJA, KAO DA JE TO ALAJ-BEGOVA SLAMA

Uputstvo za LAŽU I PARALANJU

BUDŽAKLISKO-ŠAPTAČKA Bagecija „Alarm“ javlja:

Na drugoj redovnoj sjednici Odbora za alarmantne vijesti odlučeno je da se povodom popisa stanovništva proture sljedeći uzbudljivi glasovi:

1) Ima tu neki đavo — nije popis tek onako, kao svaki drugi popis.

2) Treba otvarati četvore oči kad popunjavaš podatke, jer oni ne idu tamo nekom statističkom uredu, nego pravo tamo — zna se gdje!

3) Svi neženjeni preko 30 godina i sve neudate preko 25 godina moraće se na brzu ruku ženiti-udavati, i to ne po izboru, nego po rješenju svog rejonskog matičnog ureda.

4) Svi nezaposleni će morati da se zaposle, a oni iz privatnog sektora će morati da pređu u državni i zadrugni sektor.

5) Sve što prijaviš zemlje, oduzimaće se, a ako prijaviš stoku, moraćeš davati mlijeko i sir otkupnim stanicama.

6) Ko nema djece, moraće da uzima djecu kao potsvojčad, a ko ima više od troje, moraće da ih daće za učenike u privredi.

7) Oduzimaće se gramofoni, radio i fotografski aparati, brašno, mast i suva slanina.

8) Ko se gdje prijavio, tu će morati da stanuje do smrti — nema više vrdanja i selidbe.

9) Ako prijaviš da si rođen u Skoplju, ili u Varaždinu, ili na Cetinju, moraćeš ubuduće da budeš Makedonac, Hrvat odnosno Crnogorac.

10) Svi mladići i djevojke od

16—25 godina moraće da idu na omladinske radove. Šetanje po korzou smatraće se ubuduće kao krivična radnja.

11—111) Proturiti što više što alarmantnijih vijesti, po volji i svojoj fantaziji, kao na primjer: svi će morati nositi uniforme: neženjeni zelene kačkete, a ženjeni plave šapke (ljeti) a crne šubare (zimi); djevojke će nositi bijele bluze i teget suknje, itd... Djeca neće smjeti da igraju klisa i žmurke, nego samo košarke i odbojke... Nepismeni neće dobiti sljedovanje... Muslimani će morati da jedu mrsna jela... Za kretanje iz sela u selo će morati da se vadi pasoš...

Ukratko, uputstvo za proturajuće alarmantnih glasova je kratko i jasno: što deblje, to bolje.

DALJSKI GAZDAŠI

Profesorski rekord zaboravnosti do noge su potukli daljski gazdaši. Toliko ih je pamćenje izdalo da su na dugovani porez sasvim zaboravili. A duguju sitnice: Jozo Koičić 150.704 dinara, Nikola Marinković 146.243, Vlado Grčić 138.797, Đoko Krstanović 135.207, Sreto Iličić 119.763, Vojin Hajduković 113.134 a poznati špekulant jedva 108.084 dinara. Da bi im se pamćenje koliko-toliko povratilo, trudbenici Dalja su mišljenja da bi sve pomenute hitno trebalo uputiti na analfabetski poreski kurs, kako bi upamtili šta je narodno, a šta njihovo.

MALI DOKICA PIŠE „JEŽU“

CIKA LAZA ZVANI GUDERIJAN
GATA U MAPU

MOZDA koga interesuje šta rade bivši reacionari a oni su bivši ne zato što više nisu nego što je njihovo prošlo pa ni sami sebi ne veruju pa žive od ogovaranja čuo slušao vido i čekaju da bude bar krug oko meseca.

Al moj deda paja i kompanija imaju jednog vajnog to jest vojnog stručnjaka za astalsku strategiju pa im on gata u mapu i meće špenodle i barjačice i tako jurišaju na istočnu evropu di nema stari demokratski profiti a

taj čika laza trupaš zvanu guderijan pravi je fanatik za ofanzive i jagnjetinu i posle večere i crnjaka on je toliko navalio na sibir da je markarturovu špenodlu zabo dedi u prst a deda se grđno uzbudio što se proliva njegova krv, on je kaže i u onaj rat kao vojni liferant prolivo krv do kolena a onda je čika laza potego dugmiće što znače američke lađe pa i provuko kroz dardanele i počo d iskrcava po krimu i kavkazu a čika sima potero neke prekookeanske kopče i jednu špudlu sve uz volgu i taman ugruz m stinu kad ono zazvoni zvonce a ovi vrangelaši smotaje mapu sa sve špenodle a deda se opet ubo u jagodicu i udario da psuje i makartura i makenzena i čika čiru s derma što je ušo i sve pokvario a da nije te šepptilje ova ofanziva svršila bi se katastrofalno za socijalistički poredak.

Čika laza guderijan dao je generalštapsko strategisko mišljenje da u kini oni žuti što su crveni neće moći da forsiraju kineski zid jer im treba tušta i tma merdevina a one kuobitange će da i kokaju dok se pužu a što se tiče žutu reku nemaju ni vodozemске anfibiје ni pontonjerce a široko je i ladno za plivanje i deda to svima pričio ko svoje lično mišljenje a kad je čuo da je narodna armija prešla i zid i reku i pola kine nikako mu to ne ide u glavu a ja mu kažem pa to je bar prosto: zid su preskočili a reku preleteli ko u narodnim pesmama a skoro će i vaši da lete al glavčake a u vezi s tim i ja sam moro elastično d odletim.

Čika Boža dono crne bifejske vesti da će italija biti izbačena iz zapadnu evropu pa će d ode u istočnu jer rusi vrše strašnu propagandu sa svoje nemešanje pa sveti čalac papa mora jadan da se meša u svete izbore sa svoji kardinalni korteši a u francusku većina nije većina a treća sila nit je nešto treće nit je sila a i tu su zakuvali rusi samim tim što su daleko a ne na licu mesta ko saksoanglonci a i u grčku oni partizani pod uticajem ruske

revolucije vrše protivafanzivu a i u ameriku rusi šire neolojalnost jer pišu u svoje novine protiv falsifikatori i treba jednom da se reši i to prokletu rusko pitanje a deda predlaže da se puste mlazevi a čika vasa kaže d imaju i oni mlazevi što štrcaju još dalje a deda kaže ne ostaje ništa drugo

neg da se vrši plebicit u celi svet pa da se spomoću atomi raspolovi zemljin dulek i da se jednom ocepimo od istočnu evropu što se proširila na celu evropu i celu aziју.

Tetka persa udarila u sva zvona kako je strašna situacija zbog ti redovi, eto ona ima bedinerku i ne ide na pijac al izišla pridveče a pred jednu piljarnicu stoji pet žena pa i ona stala šesta u red da vidi kolko mora da se ždrumi a kad je stigla do korpe a ono se izdaju kokice pa je i ona morala d uzme dve šolje po dva dinara a pre onog rata bilo je za marjaš kolko očeš i onda je grickala uspuť pa joj jedna neiskokana kokica zapala u šupalj zub pa je zbog toga sva besna i kaže eto šta sve čovek neće doživeti pod ovaj režim.

Dokica

I za zlato rđa prijanja

Trpaj, bato,
na kamaru zlato.
Pita li te ko
da l' je tude to.

Dijalog o telefonu

(ALI NE PREKO TELEFONA)

S-tariji građanin (ili G-1): E, baš mi je čef što nam ukidoše telefon!

Građanka, njegova supruga (ili G-2): Šta ima tebi da bude čef?! Uostalom, to je samoprivremeno.

G-1: Dabogda da se privremeno otegne vo vjeku vjekov! Da i meni najzad lakne. Da ne slušam šta si mislila

oko deset sati, da te je prošle noći probadalo u krstima, da fantom sada davi samo one koji su rođeni u avgustu. Dosta mi je: kako završavaš petu kad pleteš čarape, koliko pute-ra mećeš u „Štefanišnit“... Ama znaš li ti da te ja tako slušam već 18 godina?! Prije toga još kako-tako, ali otkako onda uvedosmo telefon...

G-2: Rđo matora! Raduješ se što sad ne-

ćeš dobijati račune za telefon. To je tebi, samo neka je tvome džepu dobro.

G-1: Pristajem duplo da plaćam do smrti, samo da ti se u ruke ne da slušalica.

G-2: Tiranine! Osijedila sam kraj telefona. I to mi je hvala. (Počinje samu sebe da tješi): A šta bi mi danas vrijedilo da imam telefon, kad su i sve moje prijateljice izgubile vezu sa spoljnim svijetom? A i tvoja bakalnica izgubi telefon. Eto, i poslovni svijet strada.

G-1: Znači, ne pomaže ti sada ni javna govornica. Eh, posvetilo im se!

★

DA SE NE DOČEKA
TREĆE

Za istoriju kažu da se ne ponavlja, ali „nesrećan slučaj“ može i da se ponovi — smatra manevrista željezničke stanice u Čupriji Dušan Ginić, čijom se nepažnjom na istom mjestu i pod istim okolnostima 1946 i 1947 godine desile istovjetne nesreće, koje koštaju državu svega jedno milioče!

E, ali treći put neće mu se to desiti...

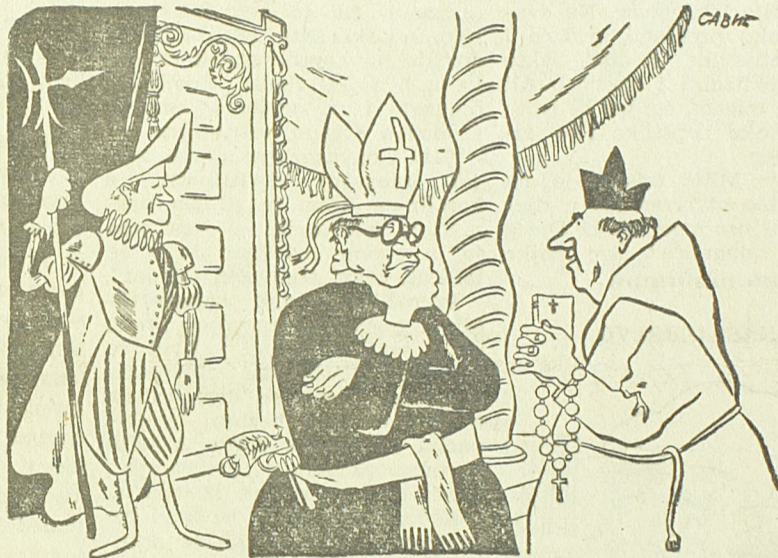
— Mi sa Planice, znate, uzeli smo malo jači zalet.

Poslije londonskog savjetovanja

— Je l' to pivo pravo minhensko?
— Kako da ne, proizvedeno je u Londonu!

A. D. & Co.

— Oprostite, velečasni, da li je tu zastupnik sv. Petra, sveti otac papa?

— Znate, ovdje su na 'ale neke premijene, on više ne zastup sv. Petra, stupa neke jače firme kao Morgana, Junajted Bank i dr.

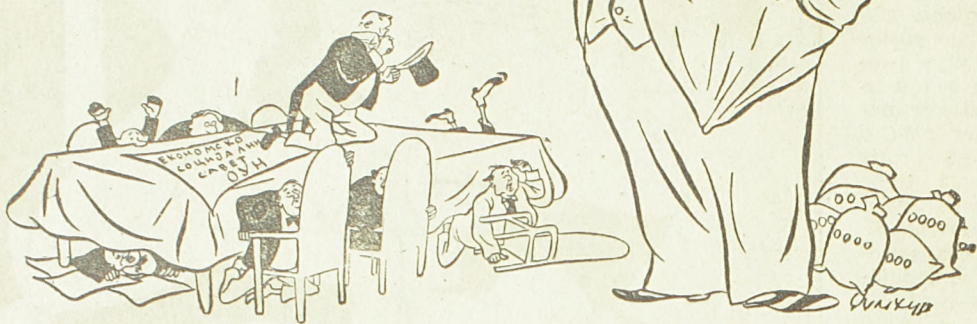
Predizborna agitacija

— Sklonimo se! Hrišćanski demokrati otpočeli su sa predizbornom agitacijom!

Nije svačije kroz selo pjevanje

Ekonomsko-socijalni savjet OUN proglasio se nenadležnim da rješava o povratku jugoslovenskog zlata.

— P...p... potpuno ste u pravu, gospodine, nismo mi nadležni da rješavamo o jugoslovenskom z...z...zlata.

Komplikovano i prosto pravilo trojno

Ako, šale radi, „prekrstimo“ imena mjesta, dogodilo se to ovako:

Stolarska radionica u Struganovu dobila je zadatak da izradi toliko i toliko vrata i prozora za objekt u Rendištu Ali, da vidite, i u Rendištu postoji stolarska radionica. Od Struganova do Rendišta ima oko 100 kilometara i nešto pride. A od stolarske radionice u Rendištu do objekta u Rendištu svega nekih 300, a možda i svih 400 metara (tačno se ne zna).

Ne lezi, vraže, — i stolarska radionica u Rendištu dobila je svoj proizvodni zadatak: da izradi toliko i toliko vrata i prozora za objekte u Testerištu. Od Rendišta do Testerišta, okruglo uzev, nekih stotinu kilometara, a možda i 150. A u Testerištu — da vidite novo čudo — isto tako postoji stolarska radionica, a od nje do objekta koji se gradi svega 200 metara, tačno toliko, ni metar više.

Ali to nije sve. Testerištu je određeno nečijom promišlju da lifieruje stolarski materijal za — Struganovo.

I po tom planu nastalo bi struganje za Rendište, rendanje za Testerište a testerisanje za Struganovo. Šetnje i šetanja, vožnje i vozanja: trebovanje varona, utovar, istovar — o prepisci i da ne govorimo. Međutim, sav ovaj divni plan pao je u vodu. Umiješala se Kontrolna komisija, a kao posljedica toga: nema projektovane međugradske saradnje, nego se u Struganovu struže za Struganovčane, u Rendištu rendiše za Rendištance, a u Testerištu testerise za Testerištance. Svaka vaška obaška — bar u pogledu stolarije.

U MENZI

Gost: — Vidim da ste promijenili kuvaricu.

Kelner: — Po čemu znate?

Gost: — Po novim otiscima prstiju, koji se nalaze po ivicama tanjira.

(Po izlozima nekih knjižara još se vide kriminalni romani).

Džek Trbosek: — Sjajni su ljudi ovi knjižari, još nam prave reklamu!

Tal en a t

TREBA CIJENITI talenat, kapu skinuti...

Život nije laka stvar. Na svakom koraku problemi, nedaće i druge petljavine, i ništa lakše nego se okliznuti i ljosnuti. Ali kad je tu talenat, čovjek se ispetlja iz svake neprilike i — život je lijep.

Gospodin Mitin talenat je, na primjer, bio otkriven još u djetinjstvu, u osnovnoj školi. Djeca se igraju „dugmića“. Sve majke

NASLJEDSTVO

imaju svoje „korpice za krpiljenje“ s iglama, koncima i starom dugmadi. Ali to je prilično siromašno skladište. Mali Mita se obratio na kapute svojih drugova u hodniku škole. Pootkidao dugmeta i za vrijeme odmora prodavao svojim vršnjacima.

Tata i mama su se slatko smijali njegovoj dovtljivosti, a komšinica Cana je odmah ponosljivo uzviknula: „Draga prijor, u ovome mališanu krije se talenat, pravi trgovački talenat“.

Proročanstvo nije iznevjerilo. Mladi talenat se razvijao. Treba se u svačemu snaći i život će biti lak. Naišli su finansijski problemi. Treba se dosjetiti da u 32 karte ima bezbroj kombinacija da se oni riješe. I Mita je postao ekspert u „pakovanju“, specijalista za kečeve iz rukava.

Kada je počeo da se bavi trgovinom, poslovni duh je dolazio do izražaja. Trgovina nije izmišljena radi unapređenja filozofske misli ili progresa astronomije. Mita je odmah shvatio suštinu: Tu je način da život postane lak i veseo. A šta će trgovac postići ovim oružjem, zavisi od njegove dovtljivosti.

Pjesnički talenat izmisli takvu poeziju da se svaka pjesma umnoži u pet hiljada primjeraka, trgovački talenat izmisli takvu mahinaciju da se svaki dinar umnoži u pet hiljada. Poslovni čovjek mjeri u svome dućanu na terazijama. Lijevo tas je uvijek malo teži. To je promućurnost trgovačkog duha. Poslovni čovjek sjedi u svojoj kancelariji. Provincija nudi preko telefona deset vagona krompira po dinar i po. Poslovni čovjek najprije nudi drugom poslovnom čovjeku deset vagona krompira po dva dinara. Onaj pristaje. I prvi poslovni čovjek pristaje na kupovinu krompira po jedan i po dinar. Opet izrazit trgovački talenat. Poslovni čovjek lifieruje za državu. Na primjer, trule šliive. Postoji komisija, a članovi komisije imaju nos. Osjetili bi trulež. Poslovni čovjek im predlaže da za izvjesnu sumicu začepi noseve, vica radi. Trulež se ne osjeća. Šliive su kuoljene. Opet dosjetka poslovnog čovjeka. Ko bi se inače sjetio da i članovi komisije mirišu baš pomoću noseva!

Sve izmjene poslije rata natjerale su i poslovnog čovjeka marke gospodina Mite da se prilagodi novim formama rada. Njegov talenat je neugasiv. Samo se na privatnike nekako čudno gleda. Traži se nekakav kulturni način trgovanja prema društvu, postoje utvrđeni načini poslovanja. Pjesnikovom talentu osta-

vljaju slobodu njegovog pjesničkog staranja, a slobodi privatne inicijative kao da postavljaju neke granice. Ali šta je to za snagu jednog talenta? U redu! Pristupićemo državnom sektoru ili onom zadružnom.

I postao je ovejani stručnjak. Stare vrijednosti ne propadaju, i za njegov talenat čak ni taj kruti državni sektor ne pretstavlja neku naročitu džunglu kroz koju se ne može prokrciti put do veselog i komotnog života. Trgovina po novom sistemu je suvoparna, prozaična, šablonska. U računovodstvu se uvijek sve monotono poklapa, u knjigovodstvu je sitničarski sve zabilježeno. Bez mašte, bez širine. Talenat pravog poslovnog čovjeka (predratna marka) unosi živost, novinu u sve to. Računi su nakičeni, kao u pjesmi, raznim kitnjastim figurama u obliku nadodatih cifara, knjigovodstvo postaje zanimljivo kao kriminalni roman puno je zagonetki i tajanstva sa fantomima koji i postoje i ne postoje. I naravno, za ovako osvježenje dosadne trgovine slava propada čovjeku od inicijative. Slava i još nešto...

Kitnjaste dodatke sa računa ubira njegova vješta ruka, a misteriozne fantomske cifre koje su pobjegle iz knjigovodstva, kriju se u njegovim džepovima. Pa onda trgovina sa raznim državnim i zadružnim preduzećima. Ko i njih nema romantike, suvoparni su, uskogrudni, i zato poslovni čovjek kao stručni savjetnik državnog sektora predlaže da se trguje sa raznim drugima, isto tako poslovnim ljudima sa privatnog sektora, raznim žakulama i drakulama... Jer to su ljudi puni romantike, dobroga srca, prave poklone, daju pozajmice koje se nikad ne vraćaju. Eto, samo njegov talenat pronalazi način da se za izuzetne vrijednosti dobije nagrada makar i od ljudi dobroga srca.

I kad se sagleda sva vrijednost poslovnog čovjeka i (pravi predratni kvalitet) prosto te tuga obuzme pri pomisli dokle je čak otišao današnji birokratizam i brkanje nadležnosti. Na jednoj strani raznoraznim talentima dijeli nagrade Komitet za kulturu i umjetnost, a ovako izrazitim trgovačkim talentima dodjeljuje nagradu Komitet za pravosuđe. Očigledno da je nadležnost pobrkana, a vrijednosti pravilno raspoređene kako se cijene.

V. K.

— Hoćete li da potpišete naredbu za strijeljaše onih 1.500 talaca?

— Šta imam da potpisujem kad je već potpisao njemački gaulajter!

★

VATIKANSKI DUŠEBRIŽNICI

TREBA UDARITI PO TOJIE

SRETNEM prijatelja Miku, onog što ga zovu frontovci Mika Kritika. Vrijedan je, ispravan, ali kod njega nema šale.

— Treba udariti po tome! — prelazi on odmah na stvar.

Čitajući razne novine pronašao je tušta i tma nepravilnosti, propusta, pa sve do zločina. Te u Supetru već tri godine leži na najprometnijem mjestu olupina jedrenjaka, te u Kragujevcu propada napolju jedna oračica, i to baš pred vratima mašinske stanice, gdje ima i za nju mjesta.

— Eto, — kaže — da se čovjek prekrsti i lijevom i desnom, iako je frontovac! Treba, brate, udariti po tome!

Veli, razumije on što se sestra jednog činovnika u državnoj strugari u Lačarku sprema za udaju. Red je da ne dođe praznih ruku, ali zar taj činovnik da dodijeli njoj sva tri stolnjaka koje je preduzeće dobilo?! To je pre-ko jago! Treba njemu ubrisati nos — stolnjakom!

— Nisi čitao šta je radio onaj upravnik krečane u Moači? Odredio sebe i za blagajnika, a na kraju godine ni novca ni kreča! Novac — dobro, de, ali kako je kreč progutao?! Zakrečio bih ja njemu tu strast, bi' vala!

Pa tek navede primjer s nekim vozom što ide za Bradinu. Drvene klupe, a druga klasa. I konduktar uvijek „promoviše“ druga kola za drugu klasu, pa se jadni putnici pretumbavaju.

— Zar ne treba udariti po tome?!

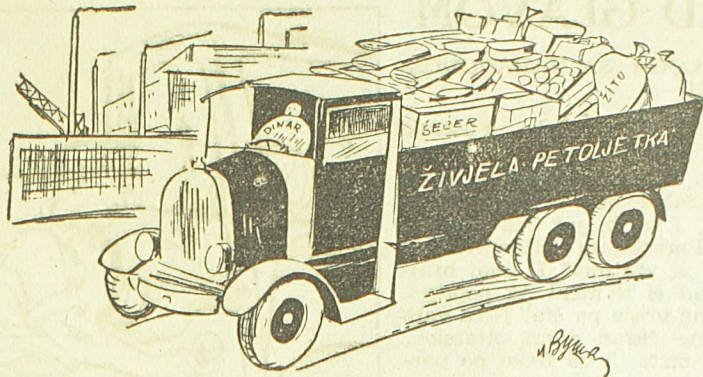
Predratni trgovac

— Mene čudi da se vi kao trgovac tako slabo snalazite u snabdijevanju.

— Izvinite, ali ja sam predratni trgovac.

VEZANI I NEVEZANI DINAR

ČETVORONOGE VILE

Iako su građani Pirota koji su učestvovali u dobrovoljnom radu na pošumljavanju Sarlaha čitali narodnu pjesmu „Zidanje Skadra“, nikako ne vjeruju da može vila da razruši ono što ljudi sazidaju. Ali kad su nedavno otišli na Sarlah da vide kako napreduju njihove sadnice, nisu mogli da ugledaju nijednu zdravu sadnicu. Odmah je utvrđeno da ih nije polomila nikakva vila, već obična stoka iz okoline, koju vlasnici puštaju svakodnevno da se tu napasava. Još nije poznato koliko će puta Piroćanci pošumljavati Sarlah, ali vlasnici stoke kod Sarlaha spremni su da im za svaki takav rad kaznu: „Hvala!“

Lak Konfino SAVEZNICI

TO JUTRO je gospa Višeslavi započelo kao i svako drugo njeno jutro: probudila se iz dubokog sna (a imala je dobar san: „To je jedino što mi je iz onog našeg vremena ostalo!“), bacila pogled po onom neredu što je pred leganje za sobom ostavila, užasnula se pri pomisli da ona još uvek („Ah, pa dokle, bože to mi samo kaži: dokle?“), još uvek to mora sama da rasprema i — otpočela da psuje.

Namrtvo se ispsovala gospa Višeslava i pritom svaki svoju porciju dobio: počev od gospoda boga, pa preko kralja Petra do današnjeg dana. I Čerčil dabome, on pogotovu („budala matora, e baš mi čef što su ga ovi namagarčili, i njega i njegovog kretenastog sina!“) i Truman, razume se („Pa šta čeka? To da mi je da znam: šta taj čovek još čeka?“), već o partizanima i komunistima kao glavnim i neposrednim uzročnicima svega toga i da ne govorimo. Pa najzad i pokojni Stanko, njen muž, što je umro i ostavio joj tek samo tu kuću, od čije se kirije ne može ni živeti ni umreti („a neću, vala, da im radim, majku im njihovu, to oni neće dočekati da ja za njih radim!“).

Psuje Višeslava da se do boga čuje što, eto, stvari na ovom svetu baš nikako neće da krenu kako bi ona želela i kako je ona do rata navikla, neće, pa neće, pa neće, nego udarilo sve njoj u inat, i to ne baš onako, slučajno, nego baš planski, prosto se vidi da se sve zbivanje ovoga sveta udesilo da njoj napakosti i naudi.

Ta pogledajte samo tu zimu! Pogledajte samo kako je ove godine tekla stvar sa tom zimom.

Dakle, gospa-Višeslava propustila da se snabde ogrevom kako valja. Nije se snabdela letos, kad su ogrevna preduzeća pozivala i opominjala građanstvo da to na vreme učini. („E, ne dam, boga im njihovog, da mi oni zapovedaju kad ću ja što da kupujem!“). A kad je nastala zima, to je već išlo teže. Užasnula se Višeslava pri pomisli na nevolju koja joj preti, ali nije pala u očajanje. Jer ona zna leziti: „što gore — tim bolje!“ I ona se rešila. Ako do toga dođe — rešila se. Da se smrzne. Tako lepo: da je jednog dana našu smrznutu u krevetu. Pa da ceo svet vidi kako se u ovoj zemlji umire od zime. Drugim rečima, rešila se da i svoj život položi za „opštu stvar“. A baš ne bi žalila („Volela bih, na časnu reč da bih volela!“). Ali, opet Višeslavi za pakost — zima sve jednako blaga, ni nalik na zimu! Ne možeš da se smrzneš baš i kad bih htela. Znači i sama zima sa zarekla protiv nje, i uopšte, proklet da je ceo svet i ubio ga bog dabogda!

Psuje i proklinje Višeslava, ali biće da nije uvek samo psovala, osobito boga nije psovala, nego mu se ponekad i molila. Onako: u sebi i za sebe, te je celo to psovanje i proklinjanje možda bila samo jedna — kamuflaža. Jer najzad se ipak oglasila — košava. Zavija fijuče, riče, vili ledena mora, kuće iz temelja da ročune. Trasu se prozori, tutnji stihija kroz prostor i isteruje bes. Prilika ne može biti bolja za ono što je namčila, ali eto ti nove pakosti! došlo joj komšička pa joj ponudila svoj bon za drva! Primila je, naravno, jer najzad baš onako silom u smrt da ide, to nije nameravala.

Primila je, ali posle je odmah videla u čemu je stvar: i to je bilo da njoj otežava ono što ona najviše na svetu mrzi (a svaki ti čas iskrsne nešto što ona „najviše na svetu mrzi“): to silaženje do onih drvara na Dunavu. I odlagala je, odlagala, a kad je jutros, nekoliko dana posle one košave, opet izgrijalo sunce, sad je pogotovu znala da je to njoj u inat, jer joj sad nema više izgovora, drva u podrumu već sa-

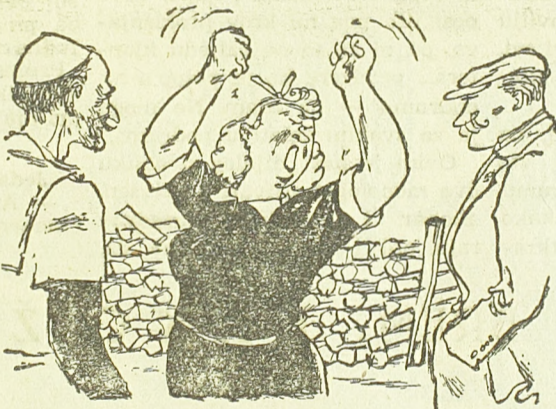
svim na izmaku, te mora najzad da ide i kupi druga.

I sve tako psujući poranila Višeslava i uputila se drvari. U Francuskoj ulici dostigla dvojicu ljudi koji su kanda išli istim poslom, čuje ih gde glasno govore, te požuri da ih stigne.

— One dve reči, vidiš, e u njima ti je sve kazano, — razvezao jedan da tumači, — „briga o ljudima“, To on poručuje i na to on najviše skreće pažnju: na tu brigu, o ljudima. Tu je, vidiš, srce progovorilo. Odmah osetiš da je to tvoje rođeno. Tu već nema oni i mi, već samo mi, jedna te ista velika familija...

„Crko dabogda i ti i tvoja familija!“, misli Višeslava i ubrzava korake. „Vidi samo šta oni blebeću! Uvek to i samo to!“ ljuti se ona i najradije bi im jezik isplazila, ali mesto toga okreće prezrivo glavu od njih.

Kod drvare su se morali probijati kroz kordon kočijaša i testeraša („Uf, što su dosadni!“), koji su nudili svoje usluge. A tamo, iza šaltera sedela je mlada devojkica, zadubila se u neku knjigu, mislićeš: sasvim je zaboravila gde je i zašto je tu.

Tek je oko pola osam. Nikoga pred šalterom osim Višeslave. Stigla odmah potom i ona dvojica. Devojkica iza šaltera međutim čita sve u šesnaest.

— Ej, drugarice, hoćete li malo da pogledate ovamo? — opomenu je najzad jedan od one dvojice.

U Višeslavi međutim već kipi:

— Čita romane, molim vas! Da li se to ikad čulo i videlo? — pita ona, uverena da je opet našla nešto što će i najzatucanijeg protivnika njene stvari da obrlati.

— Čulo se i čuće se — odgovorio je onaj. — U svakom žitu ima kukolja — pouči je mirno.

Međutim se prenu i ona devojkica, otvori šalter, uzme iz Višeslavinih ruku njenu Knj. — knjžicu, pogleda, zavrte glavom, i odmah vrati:

— Ne može — kaže. — Nemam bonova za pola metra drva.

Samcima toliko sleduje: pola metra.

— Kako nemate? Zašto nemate? — buni se Višeslava.

— Nisu nam poslali Imam bonove samo za veće količine.

Ostalo objašnjavaju kočijaši: valja, kažu, sačekati dok naiđe opet neki samac, pa uzeti sa njim ceo metar, a posle da podele među sobom. Jer, kažu, svi tako rade.

— Da čekam?! — užasava se Višeslava. — Ja da čekam? A zašto da čekam? Otkud ja

imam vremena da čekam? — viče ona i goropadi se.

Ona iza šaltera brzo je otpremila onu dvojicu i uveliko nastavlja čitanje. Na Višeslavinu galamu pogleda jednim okom prema njoj, a onda opet saže glavu i reče joj, ali tako kao da govori onoj knjizi pred sobom:

— Nisam dobila bonove i — gotovo! Uostalom, nemam vremena da se objašnjavam.

Višeslava cepti od ljutine, iz kože da izađe. Uvređena je, indignirana, ogorčena. Eto: izrugavaju joj se, njoj i njenoj sirotinji. Pa koliko joj krivo na onu devojkicu, još više se ljuti na one koji upravljaju preduzećem. Eto: podelili svet na parije kojima se daje samo po pola metra, i na one druge kojima se daje više. Jedan glas u njoj opominje je da se više daje porodici sa dva metra, ali ona nije dala razlog. „Ništa me se ne tiče!“ odgovara ona tome glasu, „ništa se to mene ne tiče!“ I onda kako oni mogu da govore da smo mi jedna familija?! — pita se ona i odgovara prezrivo kako samo ona može: „Mućak! Eto ti!“ I provlači palac između kažiprsta i srednjeg prsta. „Hvala lepo na takvoj familiji!“

Gundā Višeslava i govori sa sobom, a onda joj prilazi jedan od kočijaša i namigujući drugovima, savetuje joj:

— Ne ljuti se, bre gospojo. Sad će naiđe neki kao tebe, pa će ti ostane ljutina zadžabe — ruga joj se on, zanoseći malo šeretski dok su se ostali davno povukli od neinteresantnog mušterije da nastave svoje svakidašnje razgovore.

I zaista naiđe neki čovek. Višeslavin bes nikako se ne stišava, tako da je i ovaj začas upoznat sa celim tokom stvari. Strojljivo i stojički sluša neno pričanje i jadanje, i — bez reči, što Višeslava ne trpi. Ona mora sa svakim čovekom da zna na čemu je i, evo, baš ne prestatie da toroče.

I onom se najzad odveza jezik. Odprve oćnio s kim ima posla, pa spočetka samo tu i tamo po jedno „da“ „da“ a onda se odlučio:

— E, jeste mi i vi neki veliki vrag, gospodo! Kad vas čovek sluša, još bi pomislio da se vi to ozbiljno ljutite. Ali ja sam osetio da je to samo šale radi. Ta kud bi se vi na vaše najbolje saveznike ljutiti?... Jer svi oni nisu ništa drugo već vaši najbolji saveznici. Svi ti što tako bez ikakve stvarne nužde, bez razloga stvaraju kod ljudi osećanje zapostavljenosti. Svi ti koji se takmiče u neljubaznom i grubom ophođenju prema publici, svi ti koji zaboravljaju da su na svojim mestima i dužnostima radi toga da narodu posluže, a ne da maltretiraju, krađu mu vreme i otežavaju život gde god mogu. Vidite kako ova naša saveznica ovde to fino izvodi! Nije se pobrinula za te bonove, ni ona ni ti rukovodioci stovarišta, nije nju ni najmanje briga što ljudi dolaze uzalud; neće ona da se potruđi ni tolišno da ljudima objasni kako i zašto nema te bonove; ne pada joj ni na um da se izvini; — ima ona preča posla: da čita romane! Gundanje, nezadovoljstvo publike nju ne dira. Baš ni najmanje. Dakle, taman za vaš račun. I sada se kao bajagi ljutite! Na svoje saveznike!.. Ta idite, molim vas! Kome vi to!..

Zinula Višeslava i sluša kao ošamućena. „Uf, pa svuda samo takvi!“ prođe joj najzad misao kroz glavu. „Uf, kakav je ovo svet nastao danas! Sačuvaj, bože, i sahrani! Grom ga spalio! Ubio ga bog dabogda!..“

ISPOD KROVA NAD GLAVOM

— DIJALOG U OBLIKU DVA MONOLOGA, SA NARAVOUČENIJEM NA KRAJU —

Stanarev monolog:

Ama, šta ti mene, čovječe božji, napadaš?.. Šta se miješaš u moje lične, privatne stvari? Je l' plaćam kiriju? Plaćam! Je l' imam rješenje za stan od rejona? Imam. Pa šta 'oćeš ti, burazeru, od mene?

Znaš li ti, da je neprikosnovenost stana zakonom zagarantovana?.. Đavola znaš... Da znaš, ne bi me napadao u mom rođenom stanu.

Moja kuća — moj dućan... Ko me 'oću — ja ga dam. Jakako. Ovo je, moja kuća, i ja mogu u njoj da radim šta 'oću, mogu da dubim na glavi — tebe se to ništa ne tiče.

Šta kažeš? Nije moja kuća, nego je državna? Pa ti, brajko, ne znaš gdje živiš... Džavna, to znači narodna, a narod — ko je taj narod?.. Ja sam, brajko, taj narod, ako 'oćeš da znaš. E, pa tako. Znači, ova kuća je moja. Ja ovdje komandujem...

Šta? Šta bi još htio, — je l' 'oćeš da ti raport podnosiš? Zašto su pločice u kuhni porazbijane? Ko to zna — sigurno ovi moji cjepkaju drva. Pa gdje će, nego u kuhni? Neće valjda u sobi? Tu, kod šporeta je najzgodnije: uzmeš sikiricu pa čas posla: tap-tap-tap, gotova potpala. U podrumu da cjepkam? Jes', kad bi se tamo nešto vidjelo; što ne uvedeš električku — ja i onako sve prste pogorim sa šibice dokle na brzinu nakupim korpu za drva.

Ama samo da mi je da znam koja se to budala sjetila da meće pločice u kuhnu, ali šta da radimo — mora da se trpi.

Za lavabo pitaš? Razbio se. Nego to ništa, dobro mi dijete vrat ne slomi, a za lavabo — kolaj rabota! Popelo se dijete, taman sjelo na lavabo da opere nogice, kad ono tras! Ode i dijete

i lavabo, sve uđavola... Fušerski napravljeno, vidi se.

Vrata, veliš, oguljena? I šta još? Odakle ove silne fleke po parket? I šta bi još imao da kažeš? Porazbijani džamovi na staklenim vratima? E, moj brajko, mlad si ti meni da popuješ. Oguljena vrata pa šta? Nisu valjda svete časne dveri oltarske... nije to ništa. A za fleke po parketu, to nije ništa, to je, što se kaže, spolja. Ona je od mastila: razbilo dijete flašicu, a ovo oko furune, to je od žiške što ispadnu, desi se to, a one druge, ko to zna: razgaziš slučajno parče slanine što ti padne ili tako nešto — ama fleka se začas napravi, to je bar lako. A za džamove — polupala djeca. Jure se, pa lupaju, a i promaja, oće da lupne. Ama to bi uopšte trebalo da se zabrani, ta staklena vrata...

Nego, ček, kad smo počeli već da se preslišavamo, da pitam sad ja pa tebe nešto...

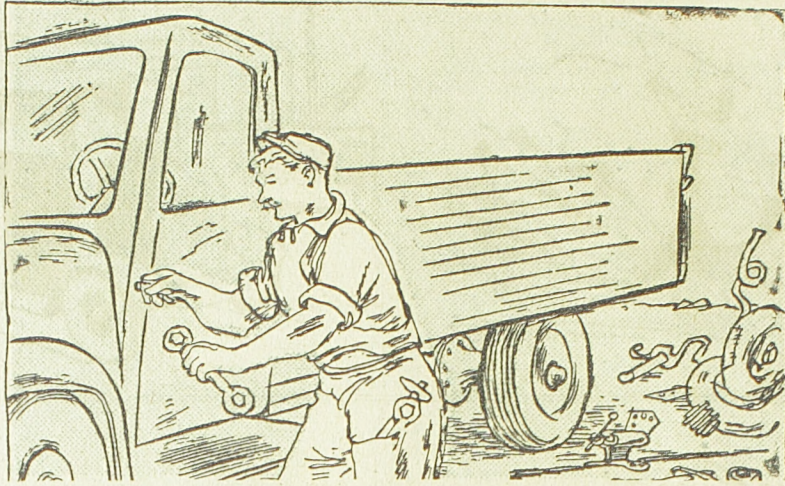
Nastojnikov monolog:

„Šta? Što ne radi brava od kapije?.. Gle, molim te!.. Misliš ti da sam ja baš toliko čaknut? Da vam ustajem iz moje tople perine za dva dinara, po mraku i zimi? A-jak, tako lud baš nisam. Bolje ovako...

A što su pukle vodovodne cijevi? Pa valjda zato što se smrzla voda u njima. Šta im ja mogu... Al zato se odmah otkrivilo... Procurilo je, doduše, malo kroz plafone, ali se brzo osušilo — nijedan plafon nije pao, samo su fleke ostale.

Basamake, brate, čistim... čistim skoro svakog mjeseca... I avliju čistim, kol'ko dospijem, al' vi svi, brate, bacate đubre gdje ko stigne, pa ne možeš načistiti...

I šta si se ti, bratac moj, na mene okomio? Nemam ja sto ruku i sto očiju... U podrumu nema elektrike... pa svakako da nema, kad vi potkra-

Nikola Karić iz Smedereva napravio je automobil od starog gvožđa...

... a ima ih koji od novih automobila prave staro gvožđe.

date sijalice... De, nemoj odma tako, ne kažem baš ti da si ukr'o, al glavno — sijalice nema, pa sad lomite vratove... Lift ne radi — pis'o sam izvještaj, al oni tamo ni repom da ma'nu... Ama, đavo nosi lift, neg mi krov prokišnjava, pa ni za to ne šaljedu klonfera... pendžere ko je polup'o na podrumu — ne znam. Ne mogu ja za svakim trčati u podrum...

Ovim je naš „dijalog u obliku dva monologa“ ustvari i završen. Stanar i nastojnik, razgovoraju oni i danas i sutra će,

pa su razgovori bez kraja, alj situacija je jasna: vrijeme je da se da zaključak. Mislim da to nije teško.

I stanar i nastojnik ove sorte su: bašibozuci, a bašibozuka treba po čelenci, neka zna da narodna imovina nije pusto maslo... Prima li se ovaj naš prijedlog?.. (Publika skandira: „Pri-ma se, pri-ma se, pri-ma se!“)

Zavesa pada.

Jedan glas iz publike: — A šta kaže na ovo Uprava stanbenih zgrada?

M. M.

DOVITLJIVI VINOGRADAR

Da bi neko prodavao vina mora da ima vinograd, da ga gaji, da bere. Suvviše komplikovano za rukovodioca „Granapovog“ podruma Aleksandra Mihailovića, gdje bi to mogao jedan običan činovnik! Ali zato intuicija poslovnog čovjeka punog samoinicijative odmah pronalazi mogućnosti da sebi život olakša. Granapovi podrumi su do podruma njegovog prijatelja Marića, pa se kroz zid lako napravi rupa, i provuče obično gumeno crijevo.

Zakoni fizike za pretakanje iz suda u sud važe i u Granapovim bačvama. I dovitljivi čovjek pretače državno vino i prodaje. Domo-gao se čovjek i bez svoga vinograda. A kakve bi tek rezultate jedan pravi trgovački talenat dao da ima nečije podrume kraj podruma Narodne banke. Pa da uvuče crijevo direktno u trezore...

★

VRABAC POD KAPOM

Narodna izreka: „Samo se prazan lonac ne pokriva“ neobično je popularna među omladinom u Obrenovcu. Držeći se te mudrosti, učenici gimnazije ne skidaju kape ni u pozorištu ni na drugim priredbama.

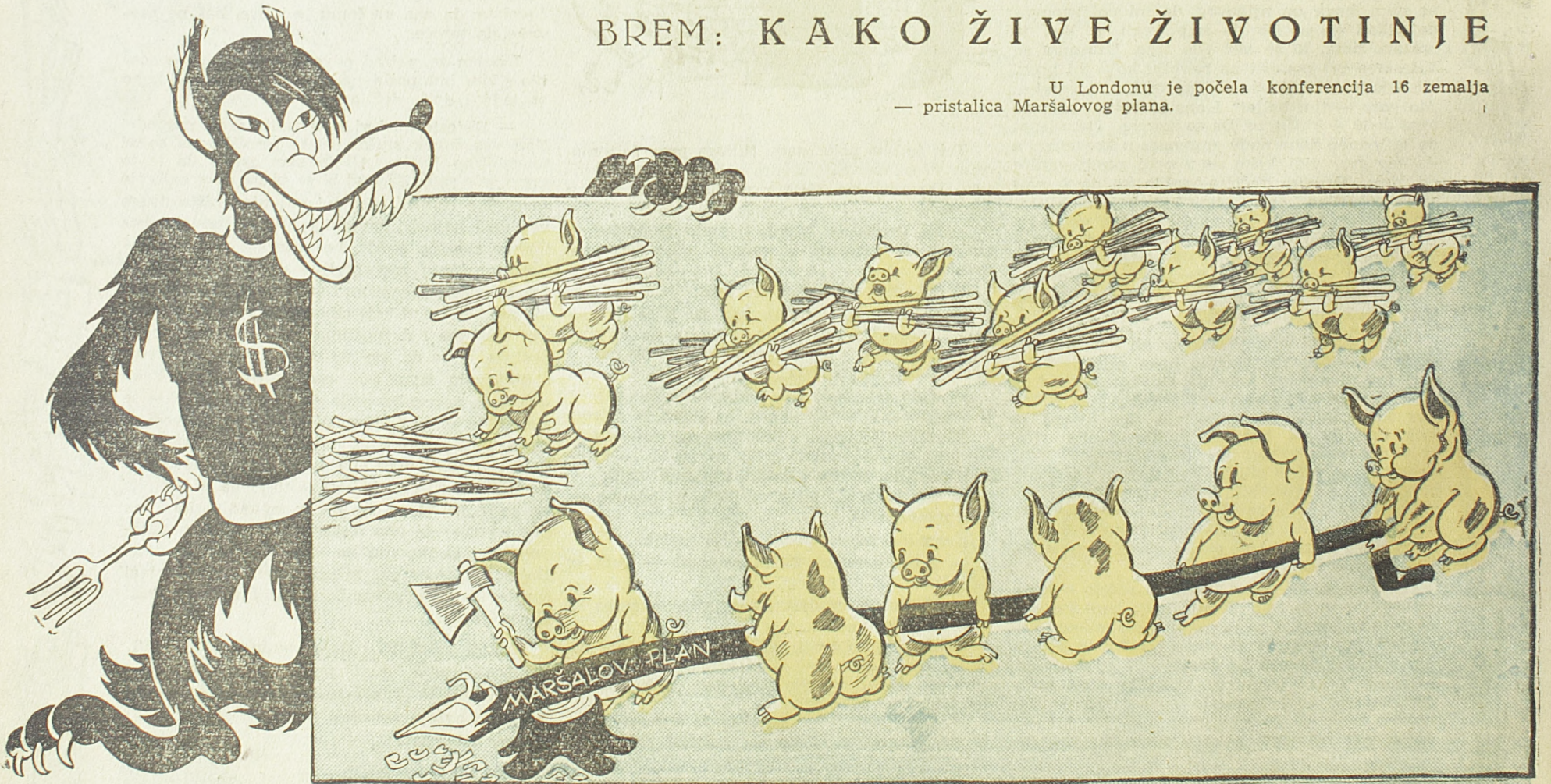
★

POČIVAJTE U MIRU!

Skopski ŽEGRAP nije, istina, pogrebno, nego željezničko građevinsko preduzeće, ali ipak ima direktne veze sa grobljanskim poslovima. Desetak kamiona i nekoliko drobilica poslije višemjesečne agonije umrlo je u dvorištu Žegrapove bravarsko-mašinske radionice. Na ovom nezvaničnom groblju leševi leže nepokopani.

BREM: KAKO ŽIVE ŽIVOTINJE

U Londonu je počela konferencija 16 zemalja — pristalica Maršalovog plana.

— Ajde, mali moji, naoštrite dobro ražanj — da vas što prije pojedem!